

9 december 2015

Wetenschappelijk onderbouwde besluitvorming vereist gegevens van hoge kwaliteit: investeren in statistiek loont

In haar verslag van 2015 dringt de Europese Adviescommissie voor statistische governance (ESGAB) er bij regeringen op aan de nodige middelen beschikbaar te stellen om aan de huidige vraag naar statistische gegevens te voldoen en, belangrijker nog, om investeringen in toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken. De voorzitter van de ESGAB, Martti Hetemäki, stelt het volgende: "De Europese Unie is vrij uniek in de zin dat haar beleid stoelt op statistische gegevens. De kwaliteit van de Europese statistiek moet worden gewaarborgd, waarvoor in elke lidstaat moet worden voldaan aan hoge professionele normen".

Bij het monitoren van kwantitatieve doelstellingen vertrouwen Europese en nationale beleidsvorming steeds meer op statistische indicatoren. Betrouwbare, onpartijdige officiële statistieken van hoge kwaliteit zijn dus een essentieel onderdeel van de infrastructuur van de EU en de lidstaten waarin voortdurend moet worden geïnvesteerd. Het is van cruciaal belang dat de besluitvormers Eurostat en de nationale bureaus voor de statistiek van voldoende middelen voorzien zodat deze hun taak, met name statistieken van hoge kwaliteit bieden, kunnen volbrengen. Meer transparantie over de kosten van de productie van statistieken zou een "free rider"-probleem, nl. een situatie waarin collectieve goederen onvoldoende beschikbaar zijn omdat zij kunnen worden geconsumeerd terwijl daarvoor weinig of niets moet worden betaald, kunnen verlichten. Eurostat en de bureaus die op nationaal niveau statistieken produceren en overheidsgeld ontvangen om collectieve goederen te financieren, moeten de kosten van hun statistische output en diensten kunnen aantonen door met doeltreffende kostenberekeningssystemen te werken.

Het Europees statistisch systeem (ESS) moet statistische informatie van hoge kwaliteit blijven bieden en zich tegelijk aanpassen aan de snelle veranderingen in de samenleving. Het ESS wordt momenteel geconfronteerd met een gegevensomwenteling die de officiële statistiek voor grote uitdagingen stelt. Het ESS moet het voortouw nemen om nieuwe mogelijkheden te verkennen en zijn kwaliteitskaders aan te passen. Bovendien betekent het regionaliseringsproces dat in sommige landen gaande is, dat verantwoordelijkheden worden overgedragen aan regionale en lokale overheden. De nationale bureaus voor de statistiek in dergelijke landen moeten een sterke leidersrol en doeltreffende coördinatiebevoegdheden krijgen, zodat zij de beginselen van de praktijkcode Europese statistieken kunnen handhaven.

De geloofwaardigheid van wetenschappelijk onderbouwde besluitvorming ligt in het geloof in de objectiviteit en integriteit van officiële statistiek. De perceptie door de gebruikers van de kwaliteit van de statistieken is dus van cruciaal belang in de EU-lidstaten. Tegen deze achtergrond dringt de ESGAB er bij de Griekse regering op aan om in haar nationale statistische stelsel een klimaat van vertrouwen op te bouwen en te behouden. Het is van cruciaal belang om het Griekse bureau voor de statistiek op het pad van professionele onafhankelijkheid te houden en zo te vermijden dat gebeurtenissen zoals die van begin 2000 en 2009 opnieuw zouden kunnen plaatsvinden.

Tot slot is een deel van het verslag gewijd aan de monitoring van de vooruitgang die Eurostat maakt inzake de verbeteringsmaatregelen die voortvloeien uit de aanbevelingen van de collegiale toetsing van vorig jaar; daaruit blijkt dat Eurostat op schema is met het verbeteringsplan. Wat de aanwerving en het ontslag van de directeur-generaal en de directie van Eurostat betreft, blijft de ESGAB evenwel bij haar afwijkende standpunt¹ en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen.

¹ Zie deel 3.1 van het verslag.

Verdere informatie

Het verslag van 2015 met een korte samenvatting is beschikbaar op de homepage van de ESGAB (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Contactgegevens voor de pers

Voor een interview met de voorzitter van de ESGAB, de heer Martti Hetemäki, kunt u contact opnemen met het secretariaat van de ESGAB: Heli Lehtimäki (estat-esgab@ec.europa.eu), tel. +352 4301-36484.

Over de ESGAB

De ESGAB² verschaft een objectief overzicht van de uitvoering van de praktijkcode. Zij streeft ernaar de hoofdelementen van de praktijkcode, te weten de professionele onafhankelijkheid, integriteit en verantwoordingsplicht van het Europees statistisch systeem, te vergroten alsmede de kwaliteit van de Europese statistieken te verbeteren. De ESGAB telt zeven leden. Een van haar taken is het opstellen van een jaarverslag voor het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van de praktijkcode door Eurostat en het Europees statistisch systeem als geheel. De ESGAB adviseert de Commissie (Eurostat) ook over passende maatregelen om de uitvoering te vergemakkelijken.

De praktijkcode Europese statistieken

De praktijkcode Europese statistieken³ bevat de normen voor de ontwikkeling, de productie en de verspreiding van Europese statistieken. De praktijkcode gaat uit van een gemeenschappelijke definitie van kwaliteit voor statistieken die worden gebruikt in het Europees statistisch systeem (ESS, bestaande uit nationale bureaus voor de statistiek en Eurostat). De code is een zelfreguleringsinstrument en bevat 15 beginselen voor de institutionele omgeving waarin de statistische instanties van de EU en van de lidstaten functioneren en voor de productie en verspreiding van Europese statistieken. Bij elk beginsel zijn indicatoren voor goede praktijken voorhanden ter ondersteuning van de uitvoering van de code.

Het **Europees statistisch systeem**⁴ (ESS) is een partnerschap tussen de statistische instantie van de Europese Unie, te weten de Commissie (Eurostat), en de nationale bureaus voor de statistiek en andere nationale instanties die in elke lidstaat voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken verantwoordelijk zijn.

Collegiale toetsingen

Collegiale toetsingen⁵ zijn onderdeel van de strategie van het Europees statistisch systeem ter uitvoering van de praktijkcode. Zij hebben tot doel de integriteit, onafhankelijkheid en verantwoordingsplicht van de statistische instanties van het ESS te vergroten. Een eerste ronde van collegiale toetsingen vond plaats in 2006-2008; een tweede ronde is gestart in december 2013 en is nog aan de gang. Beide ronden bestrijken alle EU-lidstaten en de EVA-landen. De Europese Adviescommissie voor statistische governance (ESGAB) voerde een collegiale toetsing uit van Eurostat en maakte daarbij gebruik van de methodologie die is ontwikkeld voor de collegiale toetsingen van de nationale bureaus voor de statistiek, met enige aanpassingen aan de bijzonderheden van Eurostat.

² <http://ec.europa.eu/esgab>

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-statistics-code-of-practice>

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>